

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. Egyenlő részletekre 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökök.

Felolvasó szerkesztő és lapfőigazgató:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: **Papp György**, Gyulafehérvár

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvár.

Hirdetések díjszabály szerint.

Szomorú kép egy székely községről.

Egy érdekes tanulmányt olvastunk az „Egészség” legújabb füzetében. Nő írta, Keményfi Katinak, a ki ismeri a viszonyokat, egy székely községről, Kibédtről és vidékéről; de ráillik, sajnos, a székelység nagy részére. Szomorú tanulmány ez. Meg van rontva a székelység testileg, lelkileg; a hős, vitéz, erős, szívós nemzetség ime törékeny, csenevész lett, melyre nem illik már rá Petőfi nagy mondása: nem fajult el még a székely vér.

És mindezt a pálinka teszi, melyből ezt tessék meghallani! — a koldus vidékeken meg-gazdagodnak az italmérők.

Megint egy rettenetes példája az állami kormányzat égbekiáltó vétkének, melyre már annyiszor, legutóbb csak pár napja mutattunk rá, hogy fiskális szempontból semmit sem törődve az „adóanyaggal”, tönkre engedi tenni a népet azért, hogy az italadóból több jövedelem legyen.

A táplálkozási viszonyok mai napság egyáltalában rosszak népünk között, egész Magyarországon, a módosakat kivéve. A szegény nép általában rosszul él. De az a kép, melyet a székelyekről az említett tanulmány fest, felülmúlja azokat a megdöbbentő rajzokat, melyeket a tótok, ruténok és oláhok éhezéséről szoktunk kapni. Nem is kell enyhíteniünk a sötét színeket, ha alkalmunk van látni a székelyek otthonában a satnyult nőket és gyermekeket, az erőtlén férfiakat, ha láttuk, hogy képviselő választásokon, hogy adja el néhány forintért lelkiismeretét, azt sem kérde, ki az, a kit az ő érdekeinek soha meg nem védésére rátukmálnak.

A legmegdöbbentőbb a dologban az, hogy ezt kevésbé okozza a nyomor, mint a pálinkaivás. Mert ha azt, a mit a pálinkára költenek, táplálkozásukra fordítanák, ha a maguk pálinkájának fő-
lőslegét eladnák, kertjeikben több főzelékneműt termelnének, a hulladékokkal több baromfit vagy pár koczát nevelnének, a nehéz gazdasági viszonyok közt is hasonlíthatatlanul jobban táplálkozhatnának. Nagyobb lenne munkakedvük, önértük, emelkednék erkölcsi érzésük, a mi az iszákosság következtében teljesen megsemmisül most.

Erre fordítsák figyelmüket és ne a meddő politizálására erdélyi uraink. Ne püspöki czimzések hajkurászásában és politikai intrikák szövögetésében puskázzák el idejüket és cselekvő képességüket, hanem arra alakítsanak ligát és szorítsák rá a kormányt is, hogy a székelységet megmentse a teljes elzülléstől. Hiába böstörködünk a szászok ellen, a míg a szász nép erényeivel szemben a mi népünk szétfoszlását kell siratnunk. Beliferált képviselőinknek természetesen még az sem jut eszükbe, hogy benézzenek a székely ember hideg tűzhelyére: sőt ők adják kezükbe az erkölcsi érzetet is meggyilkoló butykost.

Hogy némelyek mértékletességi egyesületekkel és erkölcsi fékkel ennek a romlásnak felfogásán iparkodnak: az nem tetszik a liberalis uraknak. Hát az éhezők, elzülöttek, elbárgyultak nyomorgó seregének képe az szebb? Az ideál?

M. A.

Két színházról.

E hó 16-án egy új színház nyílt meg: a nagyváradi. S ugyanaz este Budapesten a népszínház ülte huszonötéves jubileumát.

A váradi színészet multja nagy nemzeti küzdelem történetének részlete, még pedig érdekes részlete. Mikor Nagy-Váradon, csak úgy mint Pesten a magyar műve ödsnek élet-halál harczzal kellett tusakodnia, hogy a nemzetiségünket elnyomó német kultúrán részt törhessen, akkor a színészet egészen a nemzeti ügy szolgálatában állott, sőt legnataalmasabb fegyvere volt a nemzeti művelődésnek. Ezért érthető a buzgó hazafiak nagy lelkesedése és áldozatkészsége, hogy a színészetet megalapítsák, megerősítsék. ezért természetes a nemzeti érzés virágzó korszakában a színészet istápolása és dicsőítése.

A nemzeti színészet szerepét a magyar nyelv és művelődés terjesztésében és megizmosításában nagyoni is tudjuk becsülni.

De sajnos, hogy csak a régi színészet volt az. Érezte és hangoztatta ezt igen helyesen a nagyváradi ünnepi szónok, Rádl Ödön, midőn mintegy fogadalomként tűzte ki beszédében, hogy Nagy-Váradon meg kell óvnia a színháznak a nemzeti művelődés régi hagyományait.

A művészet nemesak rajta van azon a sikamlós pályán, hanem már jó részben le is csuszott arra a pontra, melyen nincs többé joga nemzeti kultúra intézménynek tartatnia magát. Sajnos, nagyon is gyakran nyílt már alkalom arra a sujtó kritikára, hogy a színészet ma legnagyobb részben tüzleti vállalkozás, még pedig nem is a legtisztességesebb, hanem sokszor alantas és erkölcsrontó szórakozás, melyet nem istápolni, hanem tüdözni kell, mert nemesak idegen, hanem egyenesen aljas szellemmel rontja meg a magyar kultúra tisztaságát, nemzeti erejét és becsületét.

A vidéki városok egy némelyikéé az érdem, hogy ha egyelőre még gyöngő bár, de gátat vetett a magyar kultúra eme romboló veszedelmének.

T Á R C S A

Két kép a jövőből.

I.

Uri cigányok.

Szin: A cigányprimás lakása.

(Szecsessziós szalon, aranyos asztalkákkal, virágos képkeretekkel, ezer tücsök és értékes cseccsebecsével, Délelőtt.)

Idegen ur. (Belép. Gérokkot, fehér kesztyűt visel.)

Kedves mester . . .

Cigányprimás. (Selymes, prémmel szegélyezett pongyolában. A kezében névjegyet tart.) — Aknavölgyi Zámolyi Tamás ur?

Idegen ur. Az vagyok.

Cigányprimás. (Helyet mutat az egyik puffon.) Kérem (A pohárszékből kristályos palaczkokat szed elő.) Cognacot vagy chartreuse-t parancsol?

Idegen ur. Talán cognacot . . .

Cigányprimás. (Cognacot önt, aztán szivarral kinnálja az idegen urat.) Itt egy jó Don Quijeto . . . Épp ma kaptam pár ládikával . . .

Idegen ur. Oh kérem! (Rágyujt.)

Cigányprimás. És most térjünk át a dolog lényegére. Tehát ön, fiatal barátom komolyan arra reflektál, hogy a megüresedett kontrási állásra önt szerződtessem a bandámba?

Idegen ur. Ha a mester oly kegyes volna . . .

Cigányprimás. Elhozta az irást?

Idegen ur. Parancsára. (A zsebéből egész halmaz irást szed elő.)

Cigányprimás. Lássuk csak! (Fölteszi az aranykeretes pápaszemét.) A nyolcz gimnázium osztálybizonyítványai . . az érettségi bizonyítvány . . két szigorlat . .

a doktorátus . . a közigazgatási tantolyamról szóló dokumentum . . gyorsíró-tanári vizsga . . öt évi gyakorlat a külföldi egyetemeken . . (Fölolja a pápaszemét a homlokára.) Nagyon helyes. Ambár (tréfásan meglegyinti az idegen urat) az érettségén csak 2-est kaptunk a görög nyelvből . .

Idegen ur. Bátor vagyok megjegyezni, hogy a görög professzor halálos ellenségem volt . .

Cigányprimás. Nono . . Itt vannak a családi írásai is?

Idegen ur. Szolgálatára. (Újabb paksamétát nyújt át.)

Cigányprimás. (Olvassa az írásokat.) A keresztleve . . nemesi diploma . . a családja . . (Egy hivatalos okmányra mutat.) És az?

Idegen ur. Elbocsátó levél a katonaságtól . .

Cigányprimás. Minő ranggal vonult vissza?

Idegen ur. Őrnagy voltam a gyalogságnál . .

Cigányprimás. (Összeránczolja a szemöldökét.)

Fiatal ember, jobb szerettem volna, ha ezredesi minőségben mondott volna bucsút a katonai-életnek . . A másik kontrásom ugyanis tartalékos ezredes, míg a klarinétos mint altengernagy szolgált valaha Pólában a tengerészetnél . . De mindegy . . nem akarok akadékoskodni . . Legutóbb micsoda állásban működött?

Idegen ur. Pénzügyigazgató voltam Erdélyben.

Cigányprimás. (Kedvetlenül.) Pénzügyigazgató? . . Vagyis a hetedik díjosztályba tartozott? . . (Szárason.) Nagyon sajnálom, de mitse tehetek önért . .

Idegen ur. Oh, mester . .

Cigányprimás. Ön ug anis épp a 94-ik azok közül, akik a kontrási állásra pályáznak. S mivel a pályázók között egy nyugalmazott főispán is van . .

Idegen ur. (Lesujva néz a házigazda szeme közé.)

Tehát . .

Cigányprimás. Tehát beláthatja, hogy öt kell

kineveznem a harmadik kontrási állásra . . Elvégre az éjszakai pólus kávéház törzsvendégeinek nem szurhatjuk ki egy pénzügyigazgatóval a szemét . .

Idegen ur. (Szomorúan fölkel a puffról.)

Cigányprimás. (Jószívűen.) De nézzem el hat vagy nyolcz hónap múlva . . Meglehet, hogy akkorra a bögőhordozónk nyugalemba vonul . .

II.

A borraivaló.

Az újságokban megint kísért az a furcsa ötlet, hogy a pinczerek borraivalóit be fogják szüntetni a kávéosok. Próbáljuk elképzeini, hogy a terv csakugyan megvalósult s a kávéosok nagy havi fizetésekkel fogják rekompenzálni a kávéallott pinczereket. (Persze ugy, hogy minden ezikk árát husz százalékkal fölemelik.)

Az ebédutáni kávénál.

Egy pápaszemes ur. Pikkolót kérek.

Pinczér. Hozom.

A pápaszemes ur. De ne két darab cukorral, mint tegnap. A pikkolóhoz minden tisztességes kávéházban három darab cukor jár.

Pinczér. Helyes.

A pápaszemes ur. Hallja, maga talán azt hiszi, hogy a parlamentben van? Ne helyeseljen, hanem hozza gyorsan a pikkolót.

Pinczér. Kérem.

A pápaszemes ur. Aztán annyit mondok, hogy forró legyen!

Pinczér. Természetes.

A pápaszemes. Ne adjon annyi választ, hanem siessen a tizkonyhába.

Pinczér. (Megfontolt léptekkel czammog el a távoli tizkonyha felé.)

Egy kopott-nyakvendős ur. (Ugyanannál az asztalnál.) Ez mégis botrány! Háromszor kérem a Illustrated Lon-

Ezek közé a városok közé akar tartozni Nagy-Várads is. Ohajtjuk, hogy multjának dicsőséges emlékei közé a regenerátori érdem babérlevelét is tűzhesse.

A másik ünneplő színháznak is igen sok érdeme volt huszonöt év alatt a főváros magyarosításában. Ez tény. Igazságtalanság lenne el nem ismerni, ha nem is szolgálta mindenkor (a kényszerítő körülmények legye-nek mentsége) az igazi művészi érdekeket s az izlés irányítása helyett megalkudott a romlott izléssel. Azt azonban nem tagadhatjuk, készséggel elismerjük, hogy az üzleti versengés nyomása alatt is igyekezett távol tartani magát a ma már túltelttség fokozott trivialitást és mint magán vállalat nem kereste a konkurrencziát művészetellenes eszközökben. Reméljük, hogy így lesz ezután is, hogy a népszínház nem csak mulatóhely, hanem a magyar kultúra egyre szilárdabb hajléka legyen.

Ujdonságok.

Gyulafehérvárt, 1900. október 25.

— **Mint a lapok közlik**, a megüresedett brassói főispáni állásra Kis Bálint cs. és kir. kamarás, magyar-igeni birtokos fog a legközelebbi jövőben kinevezettni. Ez a hír már a mult évben is felmerült, s hogy eddig még meg nem valósult, annak oka valószínűleg abban leli magyarázatát, hogy a brassói főispáni állás csak most üresedett meg. Előre is üdvözljük Kis Bálint cs. és kir. kamarás urat, s ohajtunk teljes sikert nagyjelentőségű feladatához.

— **A kolozsvári jubiláris ünnepségek.** Ft. Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök ur ő méltósága az ezen évi és ma folyó Státusgyűléssel kapcsolatban Kolozsvárt jubiláris ünnepségeket rendez, melyek programja a következő: Holnap pénteken október 26-án lesz az ünnepély középpontja: hálaadó körmenetet Hazánk Nagyasszonyának tiszteletére. Délelőtt fél 9-kor indul a körmenet a plebánia templomból az akadémiai templomba. A körmenetben részt vesznek a tanuló ifjuság, a testületek és egyesületek zászlóikkal, a státusgyűlés világi tagjai és egyéb előkelő világiak díszmagyarban, a papság és a hívő közönség. Visszatérve a főtemplomba az az ünnepélyes nagymise és szentbeszéd után az apostoli áldás kiosztása következik, melylyel az elhunytakért felajánlható teljes búcsu van összekötve. Délután 5 órakor ünnepélyes vacsernye az Oltáriszentség kitételével, beszéd és körmenet egész gyertyákkal. A délutáni istentiszteletet rövid eucharisztikus értekezlet előzi meg, a belvárosi leányiskola helyiségében. Városunkból többen felutaztak Kolozsvárra, hogy a nagyszertű ünnepélyen rész vegyenek. A gyulafehérvári Oltár-egylet tagjai testileg vesznek részt az ünnepélyen.

— **A reformátusok és a kereszténység 900 éves jubileuma.** A nagyenyedi ev. ref. egyházmegye, a napokban tartá évi rendes közgyűlését Nagy-Enyeden. A közgyűlés előtt szűkebbkörű érte-

kezletet tartott, az ugynevezett egyházmegyei értekezletet, melynek alapszabályait Szécsi Ferencz dolgozta át. Az értekezleten Szilágyi Farkas nagyenyedi lelkész felolvasást tartott a római kath. egyház 900 éves jubileumáról. Felolvasásában azt akarta kimutatni, hogy a katolikus egyház jogtalanul (?) foglalta le magának ezt a századfordulót, mert az akkori egyház nem azonos a későbbivel, mely számos hitzikkelyt állított fel önkéntesen a kenyér és borátváltozásról, coelibatusról stb. A jubileumon tulajdonképen a protestánsoknak volna méltó helyük (!). Indítványozza, hogy a kereszténység felvételének 900 esztendőjének jubileumát tartsa meg a református anyaszentegyház a zsinat összehívása alkalmával. Minthogy pedig első István király ezelőtt 900 esztendővel nem a speciális római katolikus, hanem az általános keresztény egyházat alapította, és a nagy király névünnepe a törvényhozás nemzeti ünnepé tette: ünnepelje meg a református egyház e kiválóság magyar nemzeti ünnepet minden egyházközségben minden esztendőben, és dokumentálja ez által is magyarságát. A felolvasást figyelemmel hallgatta az értekezlet, a két indítványt magáévá tette és annak értelmében felterjesztést intéz az illető főhatóságokhoz.

— **Nyilvános elismerés.** Lapunk hirdetésirovatában állandóan közlünk egy nyilatkozatot, a „Kosmos” bécsi arcképfestő műintézet nyilatkozatát, melyben azt nyilatkoztatja ki a nevezett műintézet, hogy kitünően képzett művészeit tovább foglalkoztathassa, és hogy ne legyen kénytelen őket elocsátani, elhatárolta, hogy egy rövid időig bármint baszúról vagy nyereségről lemond, és egy 30 frt értékű életnagyságu arcképet (mellkép) készít 7 frt 50 kért a hozzávaló remek kivitelű barokk keretben. Lapunk kiadóbivatala próbát tett egy megrendeléssel, és a próba várakozáson felül jól sikerült. A megrendelt arckép művészi kivitele mindenkinek tetszésével találkozott, a ki e képet megtekintette, rájája a képnek pedig valóban szép. Örömmel konstatáljuk ezt annál is inkább, mert meggyőződünk róla, hogy a lapunkban közölt hirdetés nem humbug, s hogy a hirdetés révén megrendelést tevő közönség részben lapunk útján jut egy szép tárgyhöz, mely olcsóságánál fogva valósággal ajándék számba mehet. A képet lapunk kiadója lakásán az érdeklődők bármikor megtekinthetik.

— **Osztálysorsjegy-érdekelteknek.** A „nemzeti Pénzváltó Részvenytársaság” Budapesten (Gizellatér, Haas-palota) az ország legnagyobb osztálysorsjegyelárusító helye, jelentékeny előnyöket és megerőltető biztosságot nyújt. Az intézet sorsjegyeket eredeti áron (utánvételt is) küld szét teljesen költségmentesen. Ezen előnyöknél fogva az intézet sorsjegyei a leggyorsabban fogynak el, ajánlatos tehát, hogy a megbízások mielőbb az intézethez béküldesenek.

— **Uj szivarok.** A pénzügyminiszter közhírré teszi, hogy az általános forgalomban levő valódi havannaszivarok árjegyzékében felvett Regalia Britanica, Regalia Londres, Regalia Medea és Londres szivarfajok a készletek elfogytával a forgalomból kivételnek s ezek helyett a Lirio de Oro gyárból származó következő négy új faj valódi havannaszivar fog az alább megjelölt áron az általános forgalomban levő dohánygyártmá-

vágja-e a kávésbriket a konfidens pincér fejéhez? De hirtelen meggondolja magát. Suttogó hangon): Hé Lajos!

A pincér. No?

A pápaszemes. Hajoljon csak ide a főlemhez! (Hallan.) A borraival ugyan eltörölték, de ha becsületesen kiszolgál, mindennap kap tőlem titokban öt krajczárt.

A pincér. (Leleken) A nagyságos ur forró kávé akar? Ebben a minutumban itt leszek! (Távozik, de tíz másodperc múlva gözölgő friss kávé s öt darab kockacukort hoz.) Méltóztassék!

Az újságygyerek. (Ismét elhozza a kopotnyakkendősnek a Felsőmagyarországi közlőnt.) Itt az újság!

A kopott-nyakkendős (Magánkivül.) Gazember! (Nyakon akarja ütni az újságygyereket, de egyszerre mást gondol.) Te kölyök!

Az újságygyerek Halljuk!

A kopott-nyakkendős. Ezután mindennap három krajczárnyi működési pótlékot kapsz tőlem, ha a lapokat rendszeren elhozod!

Az újságygyerek. (Szolgálatkészen.) A nagyságos ur a London News-t parancsolja? (Elrohan s három másodperc múlva a két világrész összes illusztrált újságjait odaczipeli a kopott nyakkendős asztalához.)

A pápaszemes. (Nagy élvezettel szürcsöli a forró feketét.)

A kopott-nyakkendős. (Nyakig belemertül az újságokba.)

A kávé. (Aki mindezt elégedetten nézi a sarokból.) Es még azt mondják, hogy a pincérek önzők! Lám, hogy borraival nélkül is mily pompásan kiszolgálják a vendégeket!

nyok árjegyzékébe felvétetni: Perfecto, 50 darab egy ládácskában az árusok részére 23 korona 50, a fogyasztók részére 26 korona, darabonként 52 fillér. — Predilectos, 50 darab egy ládácskában az árusok részére 17 korona, a fogyasztók részére 19 korona, darabonként 38 fillér. — Regalia chien, 100 darab egy ládácskában az árusok részére 20 korona, a fogyasztók részére 30 korona, darabonként 30 fillér. — Conchas, 100 darab egy ládácskában az árusok részére 23 korona, a fogyasztók részére 26 korona, darabonként 26 fillér.

— **Repülünk-e?** Diadalmas reklámbírek jöttek a badeni tó mellől. Azt hirdetik, hogy Zeppelin gróf megoldotta a repülés problémáját. Pedig nem így áll a dolog. Zeppelin felszállt ugyan, de nem ott szállt le, ahol akart, nem olyan sebeséggel baladt, a mint kívánta, nem olyan könnyen repült a szél ellenében, a hogy kellett volna. Azaz nem is volt szél, hanem alig érezhető szellőcske, a mely másodpercenként négy méter sebességgel haladt. Gondoljuk csak el, mi lett volna Zeppelinnél és hajójából, hogyha a szél negyven méter sebességgel rohan. Vagy ha jön egy vihar, bizony akkor a diadalmas telegrammok egészen másképpen szólának. Tehát még nincs megoldva a repülés problémája. De nem a kormányozható léghajóban van eltemetve a repülés titka, hanem a mechanikai repülő gépben. A ballón sohasem fog repülni, csak szállani fog s csak akkor fogják valaha késő unokáink elmondhatni, hogy szárnyaink nőttek a mikor valami nagy elme megoldotta a dinamikai repülés titkát. De azért ne kicsinyeljük Zeppelin gróf érdemeit s az éjszaki felszállás sikerét. Nagyon fontos érdekes eredményül járhat a kísérletezés. De nem abban az irányban, a hogy megindult. Zeppelin gr. a repülés problémájának megoldásában nem a lokomotív szerepét játsza, a mely viszi a vonatot, hanem csak a puffert, a mely összeköti az egyes kocsikat. Az ő kísérletei után nem fognak soha végleges eredménynyel járni, de mindig becses anyagot fognak szolgáltatni az aeronautikának. Hogy mi lesz a kísérleteivel, máris világos a beavatottak előtt. Semmi pozitívum. Olyan ő, mint egy nagy vállalkozás első alapítója. Aki belefelelt vállalatába tőkét, ötletet, szorgalmat, tudományt képességet. És végezetül tönkremegy. De utána jön egy vállalkozó, a ki már készen talál sok becses alkotást, sok drága anyagot. S ő akar kissébb tőkével, kevesebb invenczióval, vékonyabb tudással, tizedrés faradsággal megteremti a repülő gépet. Zeppelin grófnak tehát nagy az érdeme, de hálátlan a feladata. Őt röviden átmeneti időszaknak nevezhetjük. Utána jön majd a diadal — ha jön.

— **Budapest világvasút.** Ezt mondjuk mi idehaza s ez a véleménye a világlátott idegennek is. Ne menjünk messze, csak nézzük a nagy körűt forgalmát, mely kaleidoskopszerű képpel a legelőkelőbb benyomást gyakorolja a szemlélőre. Az élelmes kereskedő, szállodás, bankár mindmégannyian az újabb technika vívmányaival iparkodnak a közfigyelmet tüzeltelylegükre téríteni és meglátszik az igyekezetükön, hogy a hatás elérésére nem riadnak vissza anyagi áldozatoktól sem. Ez a kis elvetéltetés pedig abból az alkalomból jut eszünkbe, hogy az Erzsébet-körút 34. számú ház előtt állandóan sok a szemlélő közönség, amit egy hölgy okoz, ki a kirakatban sorra mutogatja mikor lesz az osztálysorsjáték húzása stb. Igazán érdemes megnézni ezt az elmesén összeállított automatát, melyet villam tart működésben s a toilletjeit is a legelőkelőbb műtermekből kapja, sőt a frizurája is a legmodernebb. Hazánkban ez az első ilyen mozgó alak a Török A. és Társa az Erzsébet körút 34. sz. alatti főbankjában van felállítva és igazán látványosság számba megy. Ez a szolid cég minden elkövet, hogy a fővárosban levő és ide utazó vevőkört minél inkább tágítsa és a nagy közönségtől már kiérdemelt bizalmat fokozza.

— **Az ötödik gép.** Rövid egy évi fennállása alatt már az ötödik gépet hozatta meg a gyulafehérvári püsp. lyc. könyvnyomda könyvkötészeti osztálya, minélfogva a hasonnemű műhelyek között a legelső között foglal helyet egész erdélyi hazarészünkben. Az ötödik géppel egy igen figyelemre méltó újítást honosított meg a könyvkötészetben: az ércsarkokkal való biztonsági felszerelését a könyveknek, mely eljárás a könyveket nemcsak hogy tartósabbá, de valósággal elpusztíthatlanná teszi. A mely könyv ércsarkokkal van felszerelve, az ellenáll bármily erős ütődésnek, a könyvtábla szilárdabb, kezelése minden óvatosságtól mentes, tartóssága hasonlíthatatlanul hosszabb. De nemcsak új táblákra lehet felrakni ércsarkokat, a gép előnye éppen abban áll, hogy használt, de még nem nélkülözhető ima-, énekes-, iskola- vagy üzleti könyvek, albumok vagy más tárgymutatók elkopott vagy a használatban megsérült sarkait egy pillanat alatt érclemezekkel vonja be a gép, s így a könyvtábla ismét új, ismét szilárd, ismét tartós — de most már elpusztíthatatlan lesz. Érdemes a megtekintésre az ércsarkokat felrakó gép, mit szívesen megmutat az érdeklődőknek a könyvkötészeti osztály vezetője.

— **A magyar vasutakról.** A kormány mult évi működéséről szóló s most megjelent vaskos kötetben vasutainkról is szó van s ennek nyomán egyet-mást följegyezhetünk. Így mindjárt azt, hogy a birodalom vasuthálózatának hossza az elmúlt esztendő végén 16926 kilométer volt. Ennek legnagyobb része az

don News-t s mindig a Felsőmagyarországi Közlőnt kapom. Hé, újságygyerek!

Újságygyerek. Nos?

A kopott-nyakkendős. Micsoda beszéd az hogy nos? Tálán azt hiszed, hogy együtt őriztünk libát valamikor?

Újságygyerek. Én sohasem őriztem libát.

A kopott-nyakkendős. Ha viccelsz, mindjárt nyakon ütlek. Micsoda tónus ez? Igazán érdekes.

Újságygyerek. Kérem, én nem beszélhetek olyan tónusban, mint egy városi szenátor. Én a második elemi osztályból léptem a közélet mezejére.

A kopott-nyakkendős. Hozod mindjárt a London News-t?

Újságygyerek. Nagyszerű! Miért ne hoznám? Hiszen azért fizetnek, hogy kegyedeket kiszolgáljam. (Lomha léptekkel távozik.)

A pápaszemes ur. (Egy arrafelé sétáló pincértől.) Mi lesz a pikkolómmal?

A sétáló pincér. Bocsanat, én szerződéseim szerint csak a délnyugati oldalon ülő vendégeket szolgálom ki. A kegyed pikkolójához tehát semmi közöm.

A pápaszemes. Ez mégis csak szemtelenség!

Az illetékes pincér. (A ki végre megjelenik a pikkolóval.) Ne lármázzon öreg, látja, hogy itt hozom a kávéját. No, igyék hát!

A pápaszemes. Hiszem ez a kávé jéghideg!

A pincér. Ez ismét az ön szokott tulzásainak egyike.

A pápaszemes. És hol van a harmadik darab kockacukor?

A pincér. Seholy. A pikkolóhoz nem adunk többet két darabnál. Hígyje meg, hogy szerénytelen, ha többet kíván.

A pápaszemes. (Egy darabig tűnődik, vajjon ne

ham tulajdona, vagy az államvasut kezelése alatt áll. A magánvasutak hossza csak 3312 kilométer. Mindezek után azt is megtudjuk, hogy a magyar vasutak névleges értéke 2609 millió koronára rug. A sineken 69.320 jármű futotta meg a maga útját 2840 mozdonyal. Ezek a mozdonyok az év folyamata alatt 1307 vonatvezetést végeztek. Hogy a tömördek és minden irányban szaladó gyors, személy és vegyes vonatok tömördek utast szállítottak, az kétségtelen. Azt azonban, hogy az utazók száma a 61 milliót meghaladta, csak most tudjuk meg. A teherárak súlya majdnem 40 millió tonna volt. Persze, hogy ilyen forgalom elérhető legyen, ahhoz igen sok hivatalnokra és munkásra van szükség. A magyarországi vasutak alkalmazottjainak száma különben 85.577 volt, tehát majdnem annyi, mint a hány lakosa Szegednek van. Az alkalmazottak között természetesen a munkás a legtöbb, mert ezeknek száma több mint 70 ezerre tehető. A nők a vasuti szolgálat terén elég tért hódítottak, a mit az bizonyít, hogy ott tavaly 7494 nő talált foglalkozást. Nem érdektelen tudni, hogy a vasutak bevételeinek negyedrésze személyszállításból ered, az egész évi bevétel pedig 260 millió korona körül járt. Ezzel szemben a vasutak kiadása 1899-ben összevéve 142 millió koronára volt, a miből az tűnik ki, hogy a tiszta jövedelem elég csinos summára rug.

— **A praktikus gyümölcskereskedő.** Egy fűzfángos gyümölcskereskedő már régen törte a fejét azon, hogy miképp lehetne olcsón sok, nagyon sok szép almára szert tenni? Végre jó ötlete támadt s a lapokban a következő hirdetést tette közzé: Öt forintot fizetek annak, aki a legnagyobb almát küldi be nekem. A hirdetésnek meg lett a fogantatja; rövid két hét alatt tizenöt zsákra való, szebbnél-szebb alma érkezett be — a fűzfángos gyümölcskereskedőhöz, aki azután a sok közül kiválogatta a legnagyobb almát s lelkiismeretesen kifizette érte az öt forintot. A tizenöt zsákban levő, többi nem „legnagyobb almát” pedig, minthogy ezeknek darabja nem ér öt forintot, valamivel olcsóbban — árulja.

— **A legnagyobb hüvelyk a perzsa sah,** mert ő a gomblyukba bujtatja az oroszánt. M. D.

Nyílttér*)

Selyem-Blousok 2 frt 40

krtól feljebb — 4 méter! postabér és vámmentesen szállítva. Minták postafordultával küldetnek; nemkülönben fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Henneberg G. selyemgyáros es. és kir. udvari-szállító Zürichben.

Felhívás!

Felhívom azon egyént, ki nekem, reá nem tartozó dolgokban — i. hó 22-én küldött levelében, — tanácsot osztogatott — de magát megnevezni bátorsága nem volt — „nevét” alulírttal 8 nap alatt közölje!

Gábel Antal Endre,
m. kir. adótsz.

* Az e rovat alatt közlöttéért nem vállal felelőséget a szerk.

Százezreket mentett meg a magyar gazdáknak a SOMOGYI GÉZA-féle állatok emésztését elősegítő

T Á P P O R.

Hogy mily nagy jelentőséggel és kiváló hatással van ez a tápszer az állattenyésztésre és az állatokra, arra nézve álljon itt e találmányról kiadott 13,652. számú

SZABADALMI OKIRAT KIVONATA:

Jelen találmány tárgya egy eljárás, áll a táppor előállítására, melyet állatok különösen sertések úgy folyékony, mint szilárd táplálékába belekeverve, annak emésztettségét megkönnyíti.

Mint a tapasztalatok bebizonyították, ezen tápporral ellátott táplálék az állat szervezetére igen jótékonyan hat, a meenyiben annak ellenálló képességét betegségek ellen már aránylag rövid használat után nagymértékben növeli. A táppor biztos hatásáról számtalan

hivatalos elismerés, köszönő levél és szakvélemény

adhat tanúságot. A sok közül néhány.

Tekintetes Somogyi Géza urnak

Arad.

Értesitem, hogy az ön gyártmányát kipező állattápport kipróbálva, azt az állatok, — kiválólag pedig a sertések táplálásánál jónak találom, — s úgy az állat emésztésére, valamint az esetleg fellépő betegség gyógyítására és megállítására bárkinek is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel

Pauer István,

Székesfehérvár sz. kir. város
állatorvosa.

Igen tisztelt Uram!

Ezen pár sorban fejezem ki köszönetem és elismerésem az ön által feltalált ugynevezett „Emésztést elősegítő por” nálunk tett jó hatásért; a siker mit elértünk, valóban meglepő: legyen meggyőződve tisztelt uram, hogy ezen kis község, hol pora a nagymértékben uram kodó sertésbetegséget teljesen megszüntette, — hálás köszöneteinek nyilvánítása mellett oda fog törekedni, hogy minél több helyen és egyéneknél ismertesse emésztési porának megbecsülhetlen értékét.

Adorján, 1900. január havában.

A község nevében kiváló tisztelője

p. h.

Daróczy Albert

községi főbíró.

Ezenkívül számos vélemény és elismerés van elsőrendű gazdaságok, gazdasági iskolák, állatorvosok és községektől. — 1 kiló 1 frt. 80 kr. (3 kr. 60 fill.) kapható minden gyógyszer-tárban és fűszer-üzletben 18, 45 és 90 kros dobozokban. — Viszont eladók nagyobb vételnél kedvezményt kapnak. — Főttaláló és készítő **Somogyi Géza Arad**, hova mindentéle megkeresés intézendő.

— **As elismerő levelek minden üzletben láthatók.** —

Kapható: id. **Misselbacher J. B.** üzletben, Gyulafehérvárt.

Sz. 6005—1900
tlkvi.

HIRDETMEY.

Berve község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezennel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. sz. az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganasíttatott.

Szám 4844—1900 tlkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Baumann József és az „Albina” takarékpénztár végrehajtóknak Ignacu Vasziie lui Nisztor kuttalvi lakos végrehajtást szenvedőellen 20 korona 54 fillér és 105 korona 22 fillér tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kuttalvi 58 és 480 sz. tljkvben A + 2—20 22—24 rsm. A + 1 rszám alatti fekvőkre összesen 2290 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok **1900 évi november hó 20-án** d. e. 9 órakor Kuttalva községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok kikiáltási áruak 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfoylammal számított és az 1881. november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri reudelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék telekkvi hatósága. Gyulafehérvárt 1900. évi szeptember hó 20-án.

A kivonat hitelességét igazolja
Nagy Kálmán, tlkvi kiadó.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1-ör, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. tcz. 15. és 17. §§-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. tczik 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. tcz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. tcz. 7. §/a és az 1891. XVI. tcz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. tcz. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimondhatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1901. évi április 10-ik napjáig** bezárolag a tekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2-ör, hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. tcz. 16 és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az ntőbbi §-oknak az 1889. XXXVIII. tcz. 5 és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának begyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis: **1901. évi április 10-ik napjáig** bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3-ör, hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. XXIX. tcz. szerinti eljárás, és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXVIII. tcz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1901. évi április 10-ik napjáig** bezárolag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakítások közbejött téves bevezetésekből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a, hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a meenyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvethetik.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.
Gyulafehérvárt, 1900. szeptember 28-án.

Felszegi Lajos, trvsz. bíró.

Clayton & Shuttleworth

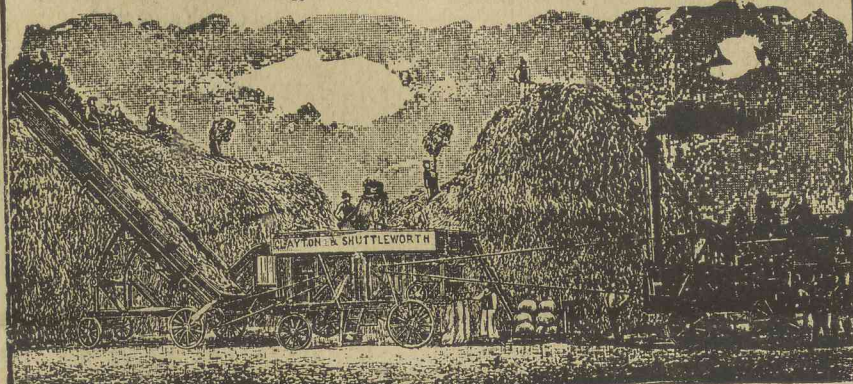
mezőgazdasági gépgyárosok

Budapest

Vászl-körút

63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzeséplőgép-készletek

továbbá járgány-eséplőgépek, löhereséplők, tisztító-rosták, konkolyosító, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, borotvák.

2 1/2, egész 12 lóerőig, szalmakaszalozók,

konkolyosító, kaszáló- és

aratógépek, szénagyújtók, borotvák.

legjobb sorvetőgépek,

szecskavágók, régvágók,

kukoricza-morzsolók,

daráló, őrlő-malmok,

egyetemes aszál-ekék

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiad-
natra ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cséplőgép-gyára.

Arverezei szándékozik tartoznak az ingatlanok likvidálási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyámmal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi-miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak az 1881 LX. t.-cz. 170. §. értelmében a bíróságnál történt

Mely árverésnek az abrubdbányai kir. járásbíróság 1900 évi V. 530/5 számú végzése folytán 4000 kor. tőlekvételés, és eddig összesen 2 kor. bíróilag már megállapított költségek erejéig Abrudbányán végrehajtott szenvedő lakásán leendő eszközölésre **1900 október hó 26. napjának** délutáni 3^{1/2} órája határ-

Kelt Abrudbányán 1900 évi október hó 8 napján.
Scherer Gáspár kir. bírósági végrehajtó.

A Pink-labdaesok, melyek a vér legtökéletesebb helyre-
állító szerét képezik, a leghatásosabb módon leküzdötték a
vérszegénységet, sápkórt, neurastheniát, rheumát, a gyomor és
bél betegségeit, melyek mind a vér elszegényedésétől származnak.
Kaphatók minden gyógyszerárban valamint Ausztria-Magyar-
ország fővárártában: **Török József** gyógyszerárban (Buda-
pest, Király-utca 12.) 1 fitt 75 krért dobozonként vagy 9 fittért
6 dobozonként.

